

La ruta de les PIMES cap un horitzó sostenible

Finançà:

IVACE+i

Elabora:

Cámara
Alicante

ÍNDEX

0. INTRODUCCIÓN

Objetius de la Guia

1. HORITZÓ SOSTENIBLE

1.1. Objectius de Desenvolupament Sostenible

1.2. Sostenibilitat Empresarial

2. INTEGRAR LOS ODS

2.1. Integrar els ODS en la Pime

2.2. Beneficis d'Integrar els ODS

2.3. Ruta per integrar los ODS

3. PIME I ECONOMIA CIRCULAR

3.1. Cicle de Vida dels Productes

3.2. Simbiosi Industrial

4. CONCLUSIONS

Guia elaborada en el marc de la resolució de la presidenta de l'IVACE de concessió directa de subvenció al Consell de Cambres Oficials de Comerç, Indústria, Servicis i Navegació de la Comunitat Valenciana, per a la realització d'accions d'impuls de la competitivitat de les empreses de la Comunitat Valenciana a través del foment de la innovació en matèria de sostenibilitat i la reactivació de l'economia basada en la sostenibilitat i l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible.

Any 2024

0. INTRODUCCIÓ

En el món actual, la sostenibilitat és un factor clau en el desenvolupament de qualsevol tipus d'organització, on les Petites i mitjanes empreses (Pimes) juguen un paper crucial en l'economia global, i la seua contribució al desenvolupament sostenible és fonamental.

La seua participació en la generació d'ocupació i el desenvolupament econòmic és innegable i a la Unió Europea més del 99% de les empreses que existixen són PIME que donen ocupació a 94 milions de persones i aporten més de la mitat del valor afegit del conjunt del teixit empresarial.

A Espanya, les pimes representen el 99,8% del total de les empreses, i suposen un poc més del 62% del Valor Afegit Brut (VAB) i el 66% de l'ocupació empresarial total.

Integrar la Sostenibilitat en l'estratègia empresarial s'ha convertit en un assumpte prioritari i les PIME estan convertint la Sostenibilitat.

i els aspectes Ambiental, Social i de Governança en els pilars del seu desenvolupament cap a un "Horitzó Sostenible"

El "Horitzó sostenible" de la Pime implica el compliment normatiu i l'alineació amb els 17 Objectius de Desenvolupaments Sostenible (ODS) i a implantar un model d'Economia Circular.

La integració dels (ODS) Objectius de Desenvolupaments Sostenible en les empreses no sols reforça la competitivitat en una economia globalitzada, sinó que també promou un desenvolupament empresarial responsable i sostenible.

Esta guia explora el camí que les Pimes poden seguir per a alinear-se amb un horitzó sostenible, detallant els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), els beneficis de la seua implementació i la ruta estratègica per a incorporar-los.

1. HORITZÓ SOSTENIBLE:

El "Horitzó sostenible", "Horitzó 2030" o Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible, representa un compromís internacional, que s'articula en 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i 169 metes, que inclouen des de l'eliminació de la pobresa fins a la lluita contra el canvi climàtic, la promoció de l'educació, la igualtat de la dona, la defensa del medi ambient o el disseny de ciutats més sostenibles i inclusives.

L'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible, és una gran oportunitat perquè els països i les seues societats emprengueren un nou camí amb el qual millorar la vida de totes les persones, sense deixar a ningú arrere.

El desenvolupament mundial ha de ser sostenible, i ha de conjuminar els esforços dels governs, les empreses i la societat civil a través d'un model de desenvolupament basat en tres pilars:

1. Desenvolupament Econòmic: Creixement sostenible i generació d'ocupació.
2. Desenvolupament Social: Inclusió, equitat i accés a oportunitats..
3. Protecció del Medi Ambient: Ús responsable dels recursos i reducció de l'impacte ambiental.

Les empreses són reconegudes com el motor de l'economia mundial, però també són reconegudes com a agents de canvi per a promoure el desenvolupament i compliment dels ODS.

Les empreses han d'integrar els ODS en la seua estratègia empresarial no sols per a poder complir amb les metes establides en l'AGENDA 2030, sinó perquè fer-ho suposa una gran oportunitat per a encaminar l'activitat empresarial amb els reptes en matèria ambiental, econòmica i social.

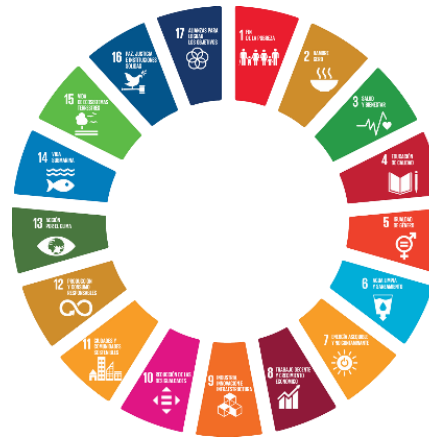

©Foto ONU/Cia Pak

1.1.-OBJETIUS DE DESENROTLLAMENT SOSTENIBLE

Els ODS, establits per les Nacions Unides en l'Agenda 2030, constitueixen un marc global per a enfrontar els desafiaments econòmics, socials i ambientals.

L'Agenda 2030 fixa un total de 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) que la seva finalitat és erradicar la pobresa, protegir el planeta i garantir que totes les persones del món sense distinció gaudisquen de pau i prosperitat, i estos són:

1. Fi de la Pobresa. Posar fi a la pobresa en totes les seues formes a tot el món..

2. Fam Zero.. Posar fi a la fam, aconseguir la seguretat alimentària i la millora de la nutrició i promoure l'agricultura sostenible

3. Salut i Benestar. Garantir una vida sana i promoure el benestar per a tots en totes les edats

4. Educació i Qualitat. Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tots

5. Igualtat de Gènere. Aconseguir la igualtat entre els gèneres i empoderar a totes les dones i xiquetes

6. Aigua Neta i Sanejament. Garantir la disponibilitat d'aigua i la seua gestió sostenible i el sanejament per a tots.

7. Energia assequible i no Contaminant. Garantir l'accés a una energia assequible, segura, sostenible i moderna per a tots.

8. Treball Decent i Creixement Econòmic. Promoure el creixement econòmic, sostingut, inclusiu i productiva i el treball decent per a tots

9. Indústria, Innovació i Infraestructura. Construir infraestructures resilients, promoure la industrialització inclusiva i sostenible i fomentar la innovació.

10. Reducció de les Desigualtats. Reduir la desigualtat en i entre els països

11. Ciutats i Comunitats Sostenibles Aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguen inclusius, segurs, resilents i sostenibles.

12. Producció i consum Responsable. Garantir modalitats de consum i producció sostenibles

13. Acció pel Clima. Adoptar mesures urgents per a combatre el canvi climàtic i els seus efectes

14. Vida Submarina Conservar i utilitzar en forma sostenible els oceans, les mars i els recursos marins per al desenvolupament sostenible

15. Vida d'Ecosistemes Terrestres Protegir, restablir i promoure l'ús sostenible dels ecosistemes terrestres, efectuar una ordenació sostenible dels boscos, lluitar contra la desertificació, detindre i revertir la degradació de les terres i posar fre a la pèrdua de diversitat biològica.

16. Pau, Justícia i Institucions Sòlides Promoure societats pacífiques i inclusives per al desenvolupament sostenible, facilitar l'accés a la justícia per a tots i crear institucions eficaces, responsables i inclusives a tots els nivells.

17. Aliances per a aconseguir els Objectius Enfortir els mitjans d'execució i revitalitzar l'aliança mundial per al desenvolupament sostenible.

Integrar els ODS en l'estratègia empresarial, a més d'impulsar el creixement sostenible, també posiciona a les PIME de manera competitiva en el mercat global.

1.2.- LA SOSTENIBILITAT EMPRESARIAL

S'està establint una nova manera de fer negocis en el món, que no sols consistix a fer diners, on la sostenibilitat empresarial ja no és una opció, sinó que s'ha convertit en una necessitat, i les empreses que no adopten pràctiques sostenibles s'enfrontaran a dificultats per a sobreviure en el futur.

La sostenibilitat fa que les empreses es transformen i que tinguen major facilitat per a trobar noves oportunitats de negoci lligades amb el desenvolupament sostenible.

Tot part d'un sistema de valors i un enfocament de principis.

Ajuda a projectar-se en el llarg temps respectant a les persones i a l'entorn de les generacions presents i futures

La sostenibilitat fa que les empreses es transformen i que tinguen major facilitat per a trobar noves oportunitats de negoci lligades amb el desenvolupament sostenible

(Ambiental, Social i Governança) /

ESG (Environmental, Social, and Governance) .

•AMBIENTAL

(Environmental):

Es referix a tota aquella sostenibilitat relacionada amb el medi ambient.

L'aspecte mediambiental examina la forma en què una empresa o organització opera com a administradora del nostre entorn natural, centrant-se en tots els aspectes de la sostenibilitat, inclosos els residus i la contaminació, l'esgotament dels recursos, les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle, la deforestació, el canvi climàtic, etc..

Les empreses han arribat a reconèixer que, llevat que actúen de manera responsable com a membres de la comunitat mundial, no faran més que empitjorar els efectes del canvi climàtic, posant en perill no sols nostre planeta, sinó també la seua capacitat per a operar. En lloc de considerar el mal mediambiental com una conseqüència inevitable de les operacions empresarials, cada vegada més empreses reconeixen que ara és el moment de formar part de la solució.

•SOCIAL (Social).

Inclou tots els impactes que són sostenibles a nivell social i de drets humans.

El criteri social examina l'impacte de les operacions d'una organització en els drets humans i laborals dels seus empleats i altres membres de la comunitat, abastant tot, des dels esforços de diversitat i inclusió fins a les hores de voluntariat dels

empleats, les condicions del lloc de treball i la paritat i equitat salarial. L'aspecte mediambiental dels ESG pot eclipsar sovint els aspectes socials o de governança, ja que l'impacte d'una organització en el medi ambient és més fàcilment quantificable. Però l'impacte d'una organització

en els treballadors i empleats és essencial per a reduir el risc i garantir que l'empresa funcione de manera responsable

GOBERNANÇA

(Governance).

La La sostenibilitat quant a les formes de govern, transparència, acció col·lectiva i lluita contra la corrupció

L'aspecte de la governança, té com a objectiu examinar la forma en què una corporació s'autogestiona o com es governa una empresa. Mentres que els aspectes mediambientals i socials són relativament senzills, l'aspecte de la governança és el que sol generar més confusió.

La governança responsable en una empresa engloba els esforços relacionats amb la transparència, la responsabilitat i el compliment. Això inclou l'ús de mètodes de comptabilitat precisos i transparents, la busca de la diversitat en la selecció del seu lideratge, evitant els conflictes d'interessos, la rendició de comptes als accionistes, evitant qualsevol activitat il·legal, i més. Les relacions amb les parts interessades són fonamentals per a les iniciatives de governança, ja que l'organització treballa per a guanyar-se la confiança a través de la transparència i la responsabilitat.

Aunque Encara que l'acrònim anima a dividir els informes en tres criteris

distints, els mediambientals, socials i de governança es referixen a factors de risc materials que tenen valor independentment dels criteris generals. Per exemple, les emissions de carboni i la compensació justa són factors de risc importants, independentment que es referisquen a les categories "mediambiental" i "social".

Històricament, els esforços socials i mediambientals es consideraven més prompte com un aspecte secundari de l'activitat diària, però la informació sobre ESG s'ha convertit en una cosa cada vegada més important per al model de negoci, ja que pretén reduir el risc i augmentar la responsabilitat de les empreses.

Els empleats, els inversors, els clients i altres parts interessades exigixen cada vegada més a les empreses que rendisquen comptes sobre el seu impacte en el medi ambient i els drets humans, la qual cosa ha donat lloc al fet que els informes de sostenibilitat corporativa es convertisquen en la norma per a les empreses.

Els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) conformen l'Agenda 2030, que és un dels marcs clau per a la sostenibilitat. Actualment el 79% de les estratègies de sostenibilitat que existixen al nostre país estan sustentades en els ODS.

L'Agenda 2030 i les seues ODS oferix una estructura adequada perquè les empreses articulen la seua sostenibilitat, però l'idoni és que es complementen amb els Deu Principis.

2.1 INTEGRAR ELS ODS EN LA EMPRESA:

Els ODS són una gran oportunitat per a ampliar els esforços que s'estan fent tant en el sector públic, com en el privat en matèria de sostenibilitat unint-se a esta iniciativa global.

Com és reconegut les empreses són el motor de l'economia mundial, però també són reconegudes com a agents de canvi per a promoure el desenrotllament i compliment dels ODS. Les empreses han d'integrar els ODS en la seua estratègia empresarial no sols per a poder complir amb les metes establides en l'AGENDA 2030, sinó perquè fer-ho suposa una gran oportunitat per a encaminar l'activitat empresarial amb els reptes en matèria ambiental, econòmica i social..

Integrar els ODS en les estratègies de les empreses s'ha convertit en un element fonamental per a poder incrementar l'impacte positiu que tindran les organitzacions i poder gestionar així les relacions de tots els grups d'interés.

Per a poder aconseguir-ho, hem d'integrar en l'empresa la cultura de la sostenibilitat des de l'equip directiu. I ha de nàixer del convenciment i el compromís.

Les empreses tenen un alt grau d'implicació en l'aplicació a introduir els ODS en la seua activitat diària,

I ho fan principalment perquè han detectat que tenen un rol important en els seus clients, i en la societat en general.

E Estem en un moment de creixement normatiu en matèria de sostenibilitat i les empreses haurien d'adaptar la seua estructura de manera gradual a este nou escenari normatiu

Les empreses han de realitzar la integració de la sostenibilitat en el govern corporatiu de les empreses, l'estratègia, els objectius, la tecnologia, la capacitat de gestió de dades i la retribució, entre altres aspectes

També hem de tindre en compte que la sostenibilitat és una font d'innovació de productes i servicis.

2.2 BENEFICIS D'INTEGRAR ELS ODS EN L'AMBIT EMPRESARIAL

•Nous mercats i noves línies de Negoci.

La planificació estratègica oferix a les organitzacions una millor posició competitiva per a la introducció a nous mercats.

A més, l'aplicació cada vegada més restrictiva per part d'agents dins de la cadena de valor permet a les organitzacions millor adaptades presentar ofertes amb major valor.

•Major eficiència i estalvi de costos

Introduir en els sistemes de gestió de les empreses indicadors d'acompliment permet auditar, a partir d'un punt inicial, el comportament de les variables d'estudi i millorar el seu rendiment.

•Millora de la reputació i major confiança en l'empresa

En conseqüència, amb les oportunitats descrites, disposar d'indicadors de mesurament permet a les empreses estructurar les seues publicacions; memòries de sostenibilitat o per a grans empreses.

A més de reportar el comportament històric d'estes variables en el futur. Finalment, estos exercicis donen visibilitat a les parts interessades sobre els compromisos i accions implementades per l'organització eleven la reputació i milloren la confiança

•Major capacitat de retenció i captació de talent.

Per a aconseguir una integració efectiva dels ODS, és crucial involucrar i capacitar al personal en tots els nivells de l'organització:

Capacitació:

Oferir capacitació i sensibilització sobre els ODS i la seua rellevància per al negoci.

Compromís de Lideratge:

Assegurar el compromís i lideratge de l'alta direcció per a donar suport a la implementació dels ODS en l'estratègia corporativa.

•Major accés a finançament i accés a concursos i recursos públics.

L'administració pública no és aliena a esta realitat i segons arreplega la llei de canvi climàtic publicada al juny de 2021 s'incorporen criteris ambientals a les licitacions.

A més d'una altra sèrie de normatives i plans com la compra pública verda, o aquelles de caràcter ambiental que condicionen l'accés a finançament europeu (Next Generation).

•Anticipar-se a normatives i legislació en la matèria.

Les companyies que integren els ODS en el seu model de negoci i treballen la gestió sostenible o responsable dins de l'empresa, hauran preparat a la Pime per a adaptar-se a la nova normativa en matèria de sostenibilitat.

•Generar aliances estratègiques amb les seues Stakeholders / Grups d'Interés.

L'alineament de les estratègies privades permet novament disposar d'una millor posició competitiva. En el sector agroalimentari agrega si cap més valor en trobar-nos en un procés de transició en la qual els grans agents distribuïdors i comercialitzadors amplien cada vegada més les exigències mediambientals i socials als seus proveïdors.

•Entendre els ODS:

2.3 RUTA PER INTEGRAR ELS ODS

Passos per a integrar els ODS en la Pime.

Si es vol tindre èxit en la consecució dels ODS és important la familiarització amb els objectius i entendre la responsabilitat que comporten. Només així serà possible desenrotllar un model de negoci sostenible.

Definir prioritats:

Els 17 ODS no tenen la mateixa rellevància per a la Pime. Per això, s'ha de definir la prioritats o prioritats de l'empresa.

Establir objectius:

Els objectius han de ser específics, mesurables i amb límits de temps. Cal identificar KPIs que permeten avaluar el progrés i establir els objectius segons la prioritats o prioritats estratègiques definides.

Integració:

La visió, missió i objectius de la Pime ha d'incloure els objectius de sostenibilitat. Comunicar el canvi en l'organització és clau perquè els resultats sigues els desitjats

Reportar i comunicar:

Reportar i comunicar l'impacte que genera la consecució dels ODS, genera un valor afegit a la Pime. Este reporte ha d'elaborar-se usant els estàndards GRI

3. PIME I ECONOMIA CIRCULAR.

L'economia circular, és una ferramenta clau de les Pime per a aconseguir els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

L'economia circular se centra en generar creixement econòmic i social, mitjançant l'organització eficient dels elements i recursos que conformen la cadena de subministrament.

L'economia circular apareix com una proposta per a revertir la situació actual, permetent el desenvolupament humà i respectant l'entorn connectant a fabricants i consumidors reintroduint la matèria fabricada en el sistema de producció per a eliminar el residu.

La pime s'enfronta a diversos reptes que dificulten introduir-se en el Sistema d'Economia Circular. Reptes de la Pime:

- Necessitat d'adoptar una mentalitat empresarial orientada a l'economia verda.
- Barreres financeres.
- Falta suport de l'administració i absència d'una legislació efectiva.
- Falta de informació.
- Càrregues administratives.

La Pime sostenible ha de planificar la seua estratègia, mitjançant les activitats que proposa l'Economia Circular per a aconseguir els ODS, com:

- El reciclatge i la reutilització d'aigües.
- La simbiosi industrial i creació de nuclis industrials, on tots els negocis aprofiten l'energia i residus rebutjats per uns altres.
- Reducció de residus.
- Reducció del consum i de la producció desmesurada
- Sistemes sostenibles de producció d'aliments
- Afavorir i cuidar al mitjà i a l'ecosistema natural.
- Transició cap a fonts d'energies renovables i facilitar energia per a tots.
- La implantació La implantació del model de les 7Rs, conservant les capacitats i funcions dels materials, permetent conservar i fins i tot millorar la qualitat del producte.
- Crear ciutats sostenibles i fusionar la indústria amb el medi natural
- Conservació i recuperació dels recursos naturals

L'Economia Circular pot ser una ferramenta molt útil per a la consecució dels ODS, en tractar estos objectius de temes molt diversos.

El 80% dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, tenen relació directa o indirecta amb les activitats proposades en el sistema d'Economia Circular

Només un 20% de les metes no tenen cap relació o tenen una relació molt feble amb l'economia circular.

No obstant això, cal recordar que les activitats lligades a l'economia circular no estan perfeccionades i cal avançar l'estudi de les seues conseqüències reals en instaurar este model en qualsevol sistema econòmic o social per a evitar que el compliment d'un ODS pugui anar en contra d'uns altres de diferent o igual procedència.

Per aconseguir la sostenibilitat de la PIME, s'han d'identificar els Objectius de Desenvolupament Sostenible, ODS, com a full de ruta, i ha d'implantar-se l'economia circular com a ferramenta d'execució.

Aquest escenari de relació mútua podria generar beneficis per a la salut, la igualtat, l'economia i el medi ambient.

4. Conclusions

Les PIMES exercixen un paper fonamental en la transició cap a un model econòmic més sostenible.

En esta guia hem explorat diverses estratègies i ferramentes que poden ajudar a les PIMES a:

- ✓ reduir el seu impacte ambiental
- ✓ millorar la seua eficiència operativa
- ✓ augmentar la seua competitivitat

El context empresarial està canviant i les PIMES que adopten pràctiques sostenibles tindran més oportunitats de:

- Accedir a nous mercats
- A traure inversió i finançament verd
- Fidelització dels consumidors
- Complir regulacions i normativa

La sostenibilitat ja no és només una tendència, sinó una estratègia essencial per a garantir la viabilitat a llarg termini de qualsevol negoci.

La transformació sostenible no sols beneficia al planeta, sinó que també enforteix la rendibilitat, la reputació i la resiliència de les empreses davant els desafiaments del futur.

Les PIMES que prenguen acció ara estaran més ben posicionades per a créixer en un món que exigix cada vegada més responsabilitat ambiental i social. La clau està a fer els primers passos, mesurar l'impacte i comprometre's amb una millora contínua.

El camí cap a un horitzó sostenible és una inversió en el futur..

Tendències en Sostenibilitat per a PIMES

- Neutralitat de carboni.
- Economia circular.
- Digitalització sostenible.
- Transparència i traçabilitat:
- Producció local i comerç just..

Reptes i Oportunitats a Llarg termini.

Principals Reptes per a la Sostenibilitat en PIMES

Falta de recursos econòmics

Desconeixement i resistència al canvi:

Dificultats en la cadena de subministrament

Oportunitats per al Creixement Sostenible

- ✓ Accés a finançament verd:
- ✓ Innovació i diferenciació:
- ✓ Optimització de costos:
- ✓ A Atracció de talent:

Recomanacions per a les PIMES en el seu Camí cap a la Sostenibilitat

- 1. Començar amb xicotets canvis i escalar progressivament.**
- 2. Mesurar i comunicar els avanços..**
- 3. Capacitar a l'equip i fomentar una cultura sostenible**

4. Col·laborar amb altres empreses i organitzacions

5. Explorar opcions de finançament (Subvencions, crèdits verds)

La sostenibilitat ja no és només una tendència, sinó una estratègia essencial per a garantir la viabilitat a llarg termini de qualsevol negoci..

Les PIMES que prenguen acció ara estaran més ben posicionades per a créixer en un món que exigix cada vegada més responsabilitat ambiental i social.

La clau està a fer els primers passos, mesurar l'impacte i comprometre's amb una millora contínua.

El camí cap a un horitzó sostenible és una inversió en el futur.

FINANÇA

IVACE+i

ELABORA

